

Dušan Mihalek

PATRIJARH PAVLE I PRAVEDNICI MEĐU NARODIMA

U jeku najvećih sankcija prema Srbiji, 1996. godine, Jad Vašem – Muzej žrtava Holokausta u Jerusalimu – odlučio je da dodeli četiri medalje „Pravednika među narodima“ ljudima iz Srbije. Ove medalje dodeljuju se onim časnim ljudima koji su tokom Drugog svetskog rata, po cenu svog života, spasli nekog Jevrejina. Jer, kako na povelji piše, „ako si spasio jednog čoveka, spasio si čitav svet“.

U ime Jad Vašema, medalje je u Srbiju iz Izraela doneo Josef Žamboki, koji se od smrti na beogradskom Sajmištu kao desetogodišnjak spasio 1942. zahvaljujući Palu Žambokiju iz Kanjiže – pa i danas u znak zahvalnosti nosi njegovo prezime.

Svečanost je zakazana u beogradskoj Jevrejskoj opštini 1. novembra 1996. Dan uoči toga, Žamboki je otišao do Patrijaršije i portiru rekao da mu je želja da ovoj svečanosti prisustvuje i patrijarh.

Kada je to javljeno patrijarhu Pavlu, on je odmah pozvao Žambokija, zadržao ga u audijenciji 40 minuta, otkazao sve svoje sutrašnje obaveze i obećao da će doći na svečanost.

U Jevrejskoj opštini su bili zatečeni tom činjenicom, jer – kako su tvrdili - u dvedesetom veku nijedan srpski patrijarh nije posetio Jevrejsku opštinu.

I zbilja, sutradan je patrijarh Pavle stigao na svečanost. Hor „Braća Baruh“ otpеваo je u njegovu čast Očenaš, a patrijarh je ostao do kraja svečanosti.

Nakon toga, po lepo srpskom (i jevrejskom) običaju, priređen je koktel, sa raznim đakonijama – šampanjcem, kavijarom i sl. Patrijarh je, međutim presekao jedno kuhano jaje na četiri dela i pojeo samo jednu četvrtinu. To mu je, kako je rekao, bilo sasvim dovoljno i bio je zahvalan za ukazanu čast.

Beer Sheva (Virsaveja), Izrael, 18. XI 2009.